

CPV – vīruss, kas var izraisīt vēzi

Cilvēka papilomas vīruss (CPV) ir **bieži sastopams vīruss**, kas dzīves laikā skar lielāko daļu **seksuāli aktīvo cilvēku**.

- Izplatās dzimumkontakta laikā.
- Lai gan ne vienmēr, tomēr dzimumkontakta ir biežākais vīrusa nodošanas veids.
- Bieži CPV infekcijai nav redzamu pazīmju vai simptomu, līdz ar to ikviens var iegūt vai nodot tālāk vīrusu, to pat nezinot.

Neatkarīgi no vecuma, dzimuma un attiecību statusa jums var būt **CPV infekcijas risks**.

660 miljoni CILVĒKU VISĀ PASAULĒ katru gadu inficējas ar CPV

~75 000 Aprēķinātais cilvēku skaits, kuri pasaulē katru stundu inficējas ar CPV.

Zināms, ka **9 CPV** tipi izraisa lielāko daļu ar CPV saistīto ļaundabīgo audzēju un slimību vīriešiem un sievietēm.

~1 no 25 vēža gadījumiem ir saistīts ar CPV.

GARDASIL 9
[Human Papillomavirus
9-valent Vaccine, Recombinant]

Lielākajai daļai cilvēku CPV infekcija izzūd pati. Taču citiem, no kuru organisma vīruss netiek izvadīts, tā var izraisīt noteiktus ļaundabīgus audzējus un slimības gan vīriešiem, gan sievietēm. Nav iespējams paredzēt, kurš atbrīvosies no vīrusa un kurš nē.

Lai gan noteiktus ar CPV saistītus ļaundabīgus audzējus un slimības ir iespējams ārstēt, CPV infekciju nav iespējams ārstēt.

AR CPV SAISTĪTO ĻAUNDABĪGO AUDZĒJU UN SLIMĪBU PROFILAKSE

VAKCINĀCIJA

Vakcinējoties gan vīrieši, gan sievietes var pasargāt sevi no noteiktiem ar CPV saistītiem ļaundabīgiem audzējiem un slimībām.

Tāpat kā citas vakcīnas, CPV vakcīnas visefektīvākās ir tad, ja ievadītas **pirms** persona ir saskārusies ar vīrusu.

Vakcinācijas shēma. Personas no 9 līdz 14 gadiem ieskaitot, pirmreizējas vakcinācijas brīdī Gardasil 9 var ievadīt atbilstoši 2 devu (0., 6. – 12. mēnesī) vakcinācijas shēmai. Personas no 15 gadu vecuma pirmreizējas vakcinācijas brīdī Gardasil 9 jāievada atbilstoši 3 devu vakcinācijas shēmai (0., 2., 6. mēnesī).

Vakcinācija pret CPV nav paredzēta tikai jauniem cilvēkiem. Ar vīrusu iespējams inficēties jebkurā dzīves brīdī, kamēr persona ir seksuāli aktīva. Vakcīnu var ievadīt **9-45 gadus** vecām sievietēm un **9-26 gadus** veciem vīriešiem.

Vadošās zinātniskās organizācijas, to vidū PVO un ASV CDC iesaka **vakcināciju pret CPV** gan vīriešiem, gan sievietēm.

PVO – Pasauls Veselības organizācija; ASV CDC – Amerikas Slimību kontroles un profilakses centrs.
Aicinām konsultēties ar ārstu vai farmaceitu par vakcīnas lietošanu. Uzmanīgi izlasiet pilnu zāļu aprakstu vai atbilstošu informāciju uz iepakojuma.

Gardasil 9 drošības informācija materiāliem, kuru mērķauditorija ir sabiedrība.

Gardasil 9 lietošana. Gardasil 9 ir vakcīna bērniem un pusaudžiem no 9 gadu vecuma un pieaugušajiem. **Nelietojiet Gardasil 9**, ja Jums vai Jūsu bērnam:

- ir alerģija pret aktīvajām vielām vai kādu citu šīs vakcīnas sastāvdaļu;
  - attīstījusies alerģiska reakcija pēc Gardasil vai Silgard (HPV 6., 11., 16. un 18. tipi), vai Gardasil 9 devas saņemšanas.
- Bridinājumi un piesardzība lietošanā.** Konsultējieties ar savu ārstu vai medmāsu, ja Jums vai Jūsu bērnam:
- ir asiņošanas traucējumi (slimība, kad asiņošana ir spēcīgāka nekā normāli), piemēram, hemofīlija;
  - ir novājināta imūnsistēma, piemēram, ģenētiska defekta, HIV infekcijas vai zāļu, kas ietekmē imūnsistēmu, dēļ;
  - ir slimība ar stipru drudzi. Taču neliels drudzis vai augšējo elpceļu infekcija (piemēram, saaukstēšanās) nav iemesls vakcinācijas atlikšanai.
- Pēc adatas ieduršanas (galvenokārt pusaudžiem) var rasties ģibonis, reizēm ar sekojošu kritienu. Tāpēc pastāstiet ārstam vai medmāsai, ja iepriekš injekcijas laikā esat zaudējis samaņu. Tāpat kā citu vakcīnu lietošanas gadījumā, Gardasil 9 pilnībā nevar aizsargāt visus, kuri saņēmuši vakcīnu. Lūdzu, pastāstiet ārstam vai farmaceitam par visām zālēm, kuras Jūs vai Jūsu bērns lieto, pēdējā laikā esat lietojis vai varētu lietot, ieskaitot zāles, ko var iegādāties bez receptes.

SKRĪNINGU

Sievietēm dzemdes kakla vēzi iespējams novērst, veicot rutīnas veida skrīningu.

Vīriešiem nav skrīninga programmas.

PREZERVATĪVI

Lietojot pareizi, **prezervatīvi** var samazināt CPV risku.

CPV **var inficēt arī ar prezervatīvu nenosēgtus apvidus**, līdz ar to tie nevar nodrošināt pilnīgu aizsardzību pret CPV.

~668'000

vīriešu un sieviešu visā pasaulē katru gadu tiek diagnosticēti noteikti ar CPV saistīti ļaundabīgi audzēji.^{1,2}

2018. gada dati

Divi CPV tipi (16 un 18) izraisa **~70%** dzemdes kakla vēzi un pirmsvēža stadijas dzemdes kakla bojājumus

~90% gadījumu izraisa 6 un 11 CPV tips

DZEMDES KAKLA VĒZIS

~569'800 gadījumi gadā.

4. pasaulē visbiežāk sastopamais vēzis.

~311'365 sievietes ir nomirušas no dzemdes kakla vēža 2018. gadā.

>85% nāves gadījumu tiek konstatēti mazāk attīstītos reģionos.*³

* 2012. gada dati

DZIMUMORGĀNU KĀRPAS

Ierindota starp **biežākajām** seksuāli transmisīvajām slimībām.

Ārstēšanas iespējas ir pieejamas, taču tās var būt **sāpīgas un kārpas atjaunojas**.

Dzimumorgānu kārpas ir gan sievietēm, gan vīriešiem.

~70% maksts vēža gadījumu un **~43%** vulvas vēža gadījumu izraisa CPV

~88% gadījumu izraisa izraisa CPV

VULVAS UN MAKSTS VĒZIS

Maksts vēzis **~12'300** gadījumi gadā.

Vulvas vēzis **~19'000** gadījumi gadā.

65+ gadi: vecums, kad sievietēm rodas lielākā daļa vulvas vēža gadījumu, un risks pieaug līdz ar vecumu.

Atsauces: 1. HPV and Related Diseases Report – HPV Centre 2019. 2. Freddie Bray, Jacques Ferlay, Isabelle Soerjomataram, Rebecca L. Siegel, Lindsey A. Torre, Ahmedin Jemal, et al. Global Cancer Statistics 2018: GLOBOCAN Estimates of Incidence and Mortality Worldwide for 36 Cancers in 185 Countries. CA CANCER J CLIN 2018;68:394–424. 3. [https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/human-papillomavirus-\(hpv\)-and-cervical-cancer](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/human-papillomavirus-(hpv)-and-cervical-cancer)

ANĀLĀS ATVERES VĒZIS

~42'700 gadījumi gadā.

Sastopamības rādītāji palielinās lielākajā daļā pasaules populāciju, īpaši valstīs ar augstu ienākumu līmeni.

Augstāka riska grupas:

Vīrieši, kuriem ir sekss ar vīriešiem, un cilvēki ar cilvēka imūndeficīta vīrusu (HIV)

Anālās atveres vēzis ir gan sievietēm, gan vīriešiem.

Atbildes uz visbiežāk uzdotajiem jautājumiem par cilvēka papilomas vīrusu.

Uzzini vairāk www.cpv-info.lv

SIA «Merck Sharp & Dohme Latvija»
Skanstes iela 50 A, Rīga, LV-1013
Tālrunis: +371 67025300

Materiāls sagatavots 2022. gada janvārī
LV-GSL-00052

ZĀĻU NEPAMATOTA LIETOŠANA IR KAITĪGA VESELĪBAI